

POSTANOWIENIE

Dnia 12 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriło

w sprawie z powództwa E. K.
przeciwko G. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością (poprzednio F. sp. z o.o. w W.)
o odszkodowanie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 12 grudnia 2023 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu
z dnia 14 kwietnia 2022 r., sygn. akt VIII Pa 23/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od G. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na rzecz E. K. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z ustawowymi odsetkami za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu orzeczenia do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy we Wrocławiu wyrokiem z 14 kwietnia 2022 r. oddalił apelację pozwanej F. sp. z o.o. w W. od wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu z 21 grudnia 2021 r., zasądającego od strony pozwanej na rzecz powódki E. K. kwotę 14.955,27 zł tytułem odszkodowania za niezgodne z przepisami prawa pracy rozwiązanie umowy o pracę za wypowiedzeniem.

W wywiezionej od powyższego wyroku skardze kasacyjnej strona pozwana, zaskarżając orzeczenie w całości, podniosła zarzuty naruszenia prawa materialnego: 1) art. 30 § 4 w związku z art. 29 § 1 pkt 1 i 2 oraz w związku z art. 42 § 1 k.p., przez jego niewłaściwą wykładnię i uznanie, że stanowiska pracy znajdujące się w strukturze pracodawcy w odległych regionach geograficznych są tożsame; 2) art. 30 § 4 k.p., przez jego niewłaściwą wykładnię i niewłaściwe rozumienie zakresu sytuacji, w których pracodawca ma obowiązek wskazywać zwalnianemu pracownikowi kryteria doboru do zwolnienia; 3) art. 45 § 1 w związku z art. 30 § 4 k.p., przez jego zastosowanie w niniejszej sprawie w związku z uznaniem, że stanowisko powódki nie było indywidualne i powinna ona być porównana z innymi pracownikami z innych regionów, a więc pozwany pracodawca nie dopełnił prawnych wymogów właściwego uzasadnienia złożonego powódce wypowiedzenia.

Mając na względzie powyższe zarzuty, strona skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi, który wydał orzeczenie, lub innemu sądowi równorzędnemu do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego, w tym kosztach zastępstwa procesowego postępowaniu kasacyjnym; ewentualnie wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości oraz orzeczenie co do istoty sprawy.

W ocenie strony skarżącej, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z uwagi na rażące naruszenie przepisów stanowiących podstawę kasacyjną skargi.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powódka wniosła o nieprzyjmowanie skargi do rozpoznania oraz o zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Sąd Najwyższy wielokrotnie wyjaśniał, że jako sąd kasacyjny nie jest sądem powszechnym zwykłej, trzeciej instancji, a skarga kasacyjna nie jest środkiem

zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c. określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, strona skarżąca powinna sformułować wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wraz ze stosownym uzasadnieniem. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien zaś wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie powinno zawierać argumenty prawne świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Formułując wniosek oparty na przesłance przedsądu, jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, należy w jego motywach zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08, LEX nr 512050). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia

(postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/ 07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

Skarżąca nie wykazała istnienia powołanej przez siebie przesłanki przedsądu.

Wstępnie należy przychylić się do stwierdzenia, że w dotychczasowym orzecznictwie zgodnie podkreśla się, iż w sytuacji, gdy rozwiązanie umowy o pracę dotyczy pracownika wybranego przez pracodawcę z większej liczby pracowników zatrudnionych na takich samych lub porównywalnych stanowiskach pracy, przyczyną tego wypowiedzenia są nie tylko zmiany organizacyjne, czy redukcja zatrudnienia, ale także określona kryteriami doboru sytuacja danego pracownika. Wynikający z art. 30 § 4 k.p. wymóg wskazania przyczyny wypowiedzenia umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony jest bowiem ściśle związany z możliwością oceny jego zasadności w rozumieniu art. 45 § 1 k.p. Odpowiedź na pytanie, dlaczego rozwiązano stosunek pracy z konkretnym pracownikiem, a pozostawiono w zatrudnieniu inne osoby zajmujące stanowiska objęte redukcją, powinna tkwić w przyjętych przez pracodawcę kryteriach doboru pracowników do zwolnienia. Dopiero wskazanie owych kryteriów w oświadczeniu o wypowiedzeniu, jako uzupełnienie ogólnie określonej przyczyny rozwiązania stosunku pracy w postaci zmian organizacyjnych powodujących zmniejszenie stanu zatrudnienia, uwidacznia cały kontekst sytuacyjny, w jakim doszło do zwolnienia konkretnej osoby i pozwala

pracownikowi zorientować się, dlaczego to jemu złożono tej treści oświadczenie woli oraz podjąć próbę podważenia zasadności dokonanego przez pracodawcę wypowiedzenia umowy o pracę (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 16 czerwca 2008 r., I PK 86/08, LEX nr 497682; z dnia 1 czerwca 2012 r., II PK 258/11, LEX nr 122589; z dnia 25 stycznia 2013 r., I PK 172/12, OSNP 2014 nr 4, poz. 52; z 18 września 2013 r., LEX nr 1376065; z dnia 19 stycznia 2016 r., I PK 72/15, LEX nr 2005653; z dnia 1 marca 2016 r., I PK 125/15, LEX nr 2044465; z dnia 2 marca 2016 r., III PK, LEX nr 2019617; z dnia 23 czerwca 2016 r., II PK 152/15, LEX nr 2075711; z dnia 13 września 2016 r., I PK 30/16, LEX nr 2141217; z dnia 2 czerwca 2017 r., III 114/16, LEX nr 2329445).

W sprawie ustalono, że pozwana wskazała jako przyczynę wypowiedzenia łączącej strony umowy o pracę reorganizację związaną ze zmniejszeniem zatrudnienia spowodowaną zmniejszeniem ilości zamówień na usługi świadczone przez pracodawcę i zmniejszenie obciążenia pracowników obsługą wyżej wymienionych zamówień, w wyniku której zostało zlikwidowane stanowisko pracy w lokalizacji W.. Prezes Zarządu strony pozwanej nie przedstawił powódce żadnych kryteriów, jakimi kierował się przy wyborze jej do zwolnienia. Powódce nie zaproponowano relokacji. E. K. pracowała przez cały okres wypowiedzenia. W ostatni dzień pracy przekazywała obowiązki managerowi ds. produktów bankowo-ubezpieczeniowych w K.. Wszystkie obowiązki powódki przejęła pracownica wykonując pracę na stałe w K.. Jak podkreśla skarżący, z niekwestionowanych ustaleń faktycznych wynika ponadto, że stanowisko managera/specjalisty ds. produktów bankowo-ubezpieczeniowych zajmowało u strony pozwanej łącznie 6 osób, w tym powódka, w następujących lokalizacjach: K., R., Ł., G., P. i W..

Pracę tego samego rodzaju – na tożsamyh stanowiska pracy – wykonywało więc sześć osób, przy czym każda z nich była odpowiedzialna za określony region.

Sąd *meriti* ustalił ponadto, że co do zasady pracownicy mieli przydzielone regiony, którymi się zajmowali ze względu na lokalizację zatrudnienia, jednak i tak większość obowiązków wykonywali oni na odległość z biura, bez konieczności udawania się do klientów. W przydziale regionów chodziło o to, aby ewentualne sprawy na miejscu wykonywali pracownicy, którzy znajdują się najbliżej klientów ze względu na miejsce zamieszkania. I tak pracownik z P. obsługiwał cali center

znajdujące się w O., klientami z W. zajmował się pracownik z Ł.. Zdarzało się również, że osoba zatrudniona w G. obsługiwała klienta z W.. E. K. zajmowała się regionem D. i O.. U klienta w O. powódka była jednak jedynie dwa razy. W W. była raz, przy okazji wręczenia zwolnień grupowych. Większość zadań realizowała na odległość z biura. Powódka nie musiała osobiście odbierać dokumentacji od klientów. Często zdarzało się, że były one wysyłane do niej za pośrednictwem kuriera. Jeździła tam jedynie w razie potrzeby. W chwili obecnej managerowie/specjaliści ds. produktów bankowo-ubezpieczeniowych pracują całkowicie zdalnie.

Należy mieć na uwadze, że zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p. w postępowaniu kasacyjnym nie jest dopuszczalne powołanie nowych faktów i dowodów, a Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Zawarty w art. 398³ § 3 k.p.c. zakaz oparcia skargi kasacyjnej na zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów oraz związanie Sądu Najwyższego ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia oznacza niedopuszczalność powoływania się przez skarżącego na wadliwość orzeczenia sądu drugiej instancji, polegającą na ustaleniu faktów lub niewłaściwie przeprowadzonej ocenie dowodów, również we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Oczywista zasadność skargi musi więc być odnoszona do niepodważalnych ustaleń faktycznych w sprawie.

W ich świetle, zarzut strony skarżącej o rażąco błędnym zastosowaniu powołanych przepisów prawa pracy należy uznać za bezpodstawny.

We wniosku strona skarżąca przeciwstawia ocenie dokonanej przez Sąd drugiej instancji swoją własną analizę zgromadzonego materiału dowodowego i własny pogląd na sprawę. Tym samym zmierza w istocie do podważenia suwerennej i niepoddającej się kontroli kasacyjnej sędziowskiej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2010 r., II PK 248/09, LEX nr 1663571). Dokonana przez Sąd odwoławczy ocena okoliczności faktycznych i związana z tym wykładnia przepisów (wyrażona w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku) mieszczą się w granicach uznania sędziowskiego. Podnoszone przez stronę skarżącą w tym zakresie argumenty stanowią zatem polemikę z oceną dowodów i wynikającymi z niej ustaleniami

faktycznymi, a dotyczącym jednakowości stanowisk pracy i co za tym idzie - konieczności podania kryteriów doboru do zwolnienia jednego z pracowników świadczących pracę na takich samych lub porównywalnych stanowiskach pracy.

Wobec niewykazania przez stronę skarżącą istnienia powołanej przesłanki przedsądu, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach postępowania orzeczono stosownie do art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

[SOP]

[a!]